

Radošas idejas Valkas novada ilgtspējīgai attīstībai

2010.gada 7.-8.aprīlī, balstoties uz Britu padomes metodoloģiju pilsētvides jautājumu risināšanai, notika situācijas analīzes un ideju radīšanas aktivitāte "Nākotnes pilsētas spēle" (Future City Game), kuru rīkoja Britu padome projekta "Radošās pilsētas" ietvaros, Valkas novada pašvaldība un biedrība „Zināšanu un inovācijas sabiedrība”. Iespēju rīkot „Nākotnes pilsētas spēli” Valkas novada pašvaldība ieguva, piedaloties Britu padomes konkursā 2010.gada pavasarī. Spēles dalībnieku uzdevums bija rosināt radošus priekšlikumus Valkas novada ilgtspējīgai attīstībai un sniegt savu redzējumu Valkas novada „sejai”, kas ļautu to atšķirt no citiem novadiem Latvijā.

Spēles gaitā radīto ideju kopsavilkums (skat. pievienotos spēles komandu iesniegto ideju aprakstus):

Valkas vēstniecības izveide Rīgā

Komanda: Sandra Piļskalne, Zane Veinberga, Rihards Grāvis, Marita Liepiņa

Projekta „Valkas vēstniecība” ideja ir izveidot informācijas punktu un tirdzniecības vietu Rīgā, kas veicinātu Valkas novada uzņēmēju tirdzniecības tirgus paplašināšanos. Papildus Rīgas iedzīvotājiem, galvaspilsētas ārvalstu viesiem un Rīgā dzīvojošiem novadniekiem tas kalpotu kā kultūras centrs ar mērķi popularizēt Valkas novada bagātības un tradīcijas, kultūras un tūrisma iespējas

„Un ne tikai entuziasti”

Komanda: Marita Treijere, Valda Empele, Jānis Zālītis

Projekta pamatā tika ņemtas divas idejas „+/- kontrole”, sākotnējā idejā - svāri, kas kontrolētu mežā iebraucošās un no meža izbraucošās mašīnas svaru, lai konstatētu tos, kuri atstāj mežā sadzīves atkritumus un ideja „Pēdējā izplūdes gāze”, kas paredz izveidot unikālu auto piemiņas vietu. Tālāk izstrādājot un apvienojot abas idejas radās projekts „Un ne tikai” entuziasti”.

„Straumes enerģija”

Komanda: Eduards Ivļevs, Normunds Aumeisters, Romina Meļņika, Kristīne Salņiņa

Projekta mērķis - sākotnēji izmantot pa Valkas pilsētas un Igaunijas Republikas robežu tekošo Varžupīti, uzstādot uz tās koka ūdens ratu, kas pārveidos brīvi plūstošu ūdeni (t.sk. lietus ūdeni, kas lietus periodā nonāktu pa cauruli pie rata) lietderīgi izmantojamā enerģijas veidā.

„Sēņu tūre”

Komanda: Ance Empele, Inese Anže, Dace Kaņepe, Māris Krams

Projekta mērķis: Valkas novada tūrisma uzņēmēju piedāvājuma dažādošana, konkurences veicināšana. Projektā „SĒŅU TŪRE” izveidotie piedāvājumi izstrādāti, lai pilnveidotu esošo viesu namu un tūrisma piedāvājumu klāstu novadā, kā arī lai veicinātu konkurenci, stimulējot radīt jaunus vai šai teritorijā nebijušus piedāvājumus no pašu uzņēmēju puses.

„Walciens”

Komanda: Ernests Lībietis, Māris Ozols, Zane Bulmeistare, Kitija Kazaka, Agrita Paulsone

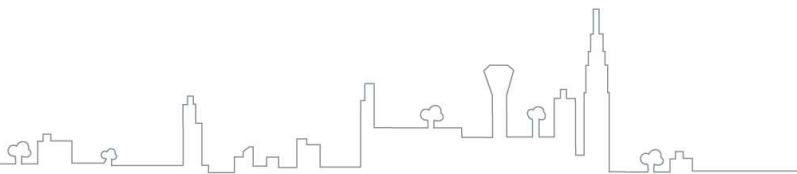
Dzelzceļa transporta pakalpojums starp Valku un Valgu. Nosaukums izvēlēts, apvienojot Valkas seno nosaukumu Walk ar vārdu *vilciens*. Idejas mērķis ir attīstīt dzelzceļa līnijas posmu Valkas stacija – Valgas stacija, sakārtot Valkas vecās stacijas apkārtni un ēku, veicināt ekonomisko, tūrisma, uzņēmējdarbības attīstību novadā, kā arī bagātināt kultūras dzīvi.

Papildus informācija par:

Valkas spēles rezultātu turpmāko pielietojumu: Ance Empele, ance.empele@valka.lv, 64722250

„Nākotnes pilsētas spēļu” rīkošanu Latvijā: Vita Brakovska, vita.brakovska@zinis.lv, 29203533

Britu padomes projektu „Radošās pilsētas”: Ilze Saleniece, ilze.saleniece@britishcouncil.lv, 67504107

Valkas vēstniecības izveide Rīgā

Komanda: Sandra Pilskalne (Kārķu pagasta pārvalde), Zane Veinberga (SIA „A.G.V.”), Rihards Grāvis (SIA „Minty”), Marita Liepiņa (lauksaimniece)

Projekta „Valkas vēstniecība” ideja ir izveidot informācijas punktu un tirdzniecības vietu Rīgā, kas veicinātu Valkas novada uzņēmēju tirdzniecības tirgus paplašināšanos. Papildus Rīgas iedzīvotājiem, galvaspilsētas ārvalstu viesiem un Rīgā dzīvojošiem novadniekiem tas kalpotu kā kultūras centrs ar mērķi popularizēt Valkas novada bagātības un tradīcijas, kultūras un tūrisma iespējas.

Valkas vēstniecība pildītu dažādas funkcijas:

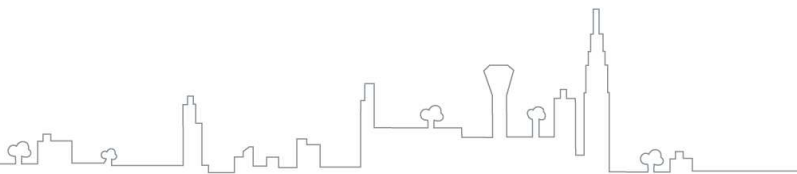
- **Tirdzniecības vieta** – „Valkas vēstniecībā” būtu iespējams iegādāties tikai Valkas novadā ražotas preces – pārtikas (*piem. medu, ziedputekšņus, ogas, gaļas produktus*) un mākslas (*piem. apgleznotus maisiņus, gleznas, adījumus, tamborējumus*) izstrādājumus. Nopērkamās preces tiktu marķētas ar speciāli izstrādātu preču zīmi „Ražots Valkas novadā”, lai popularizētu Valkas novada vārdu. Vēstniecībā būtu pieejama informācija arī par citiem Valkas novadā ražotiem produktiem (*koka mēbeles, mājas, metāla konstrukcijas u.c.*), kuru iegāde nav iespējama pašās vēstniecības telpās.
- **Informācijas centrs** – „Valkas vēstniecība” daļēji pildītu Tūrisma informācijas centra funkcijas. Vēstniecībā būtu pieejama informācija par aktuāliem kultūras pasākumiem, aktīvā tūrisma iespējām Valkas novadā. Papildus tūrisma informācijai vēstniecībā būtu pieejama speciāli izstrādāta, atraktīva informācija par darba, uzņēmējdarbības uzsākšanas, dzīves iespējām Valkas novadā.
- **Kultūras centrs** – vēstniecībā regulāri notiktu dažāda veida tematiskie kultūras pasākumi – mūziķu koncerti, radošās darbnīcas bērniem un pieaugušajiem, lekcijas un semināri. Pasākumu galvenais nosacījums – mūziķi, mākslinieki vai lektori ir Valkas novadnieki vai arī lekciju, semināru, radošo darbnīcu tematika ir saistīta ar Valkas novadu. Vēstniecībā tiktu organizēti pasākumi paredzēti tieši Rīgā dzīvojošiem novadniekiem ar mērķi apzināt galvaspilsētā dzīvojošos novadniekus un veicināt to saliedētību.

„Valkas vēstniecības” plānotā atrašanās vieta būtu Valkas iela, vai arī tuvākā pieejamā vieta šai ielai. Vieta tika izvēlēta gan dēļ nosaukuma, gan tās atrašanās vietas – Rīgas klusā rajons, kas atrodas netālu no Rīgas centra.

Vēstniecību ir paredzēts veidot kā uzņēmumu, kas darbotos neatkarīgi no Valkas novada pašvaldības. Vēstniecības brenda izstrādei, telpu dizainam un aprīkojumam pēc iespējas vairāk tiktu izmantoti Valkas novadā esošo uzņēmēju, mākslinieku pakalpojumi.

Kā nākotnes attīstības plāns būtu veidot sadarbību ar Valkas dvīņu pilsētu Valgu – piesaistot arī Igaunijas ražotājus preču klāstam Valkas vēstniecībā un veidojot līdzīgu vēstniecību Igaunijā (Tartu vai Tallinā).

Informāciju sagatavoja „Oranzās komandas” pārstāvis: Rihards Grāvis, tel. 29495459, rihards@gravis.lv

„Un ne tikai entuziasti”

Komanda: Marita Treijere (Zvārtavas pagasta pārvalde), Valda Empele (Latvijas Laiku konsultāciju centra Valkas nodaļa), Jānis Zālītis (skolēns)

Zaļās komandas projekta mērķis galvenokārt vērsts uz tīras apkārtējās vides un dabas saglabāšana, jo kā viena no galvenajām vērtībām Valkas novadā ir meži, Gauja un apkārtējā daba.

Komandas iekšējais uzstādījums, pašiem sev bija, lai tas būtu jautri 😊, bet ar pienesumu dabai un uzņēmējdarbībai.

Projekta pamatā tika ņemtas divas idejas „+/- kontrole”, sākotnējā idejā - svāri, kas kontrolētu mežā iebraucošās un no meža izbraucošās mašīnas svāri, lai konstatētu tos, kuri atstāj mežā sadzīves atkritumus un ideja „Pēdējā izplūdes gāze”, kas paredz izveidot unikālu auto piemiņas vietu.

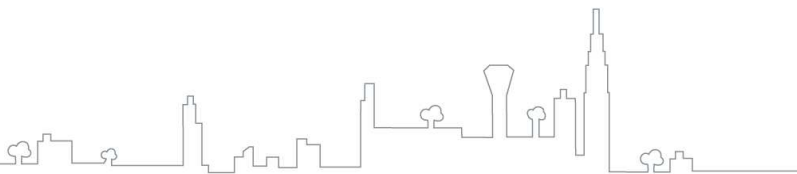
Tālāk izstrādājot un apvienojot abas idejas radās projekts „Un ne tikai” entuziasti”.

Tā pirmā projekta aktivitāte pārvērtās līdz nepazīšanai un kā reāli realizējamā lieta tuvākajā nākotnē, būs mežā izvietotas no laminēta finiera saplākšņa izzāģētas un izkrāsotas meža dzīvnieku figūras un brīdinoša rakstura plakāti, tiem, kuri atstāj sadzīves atkritumus meža ceļu tuvumā. Piemēram – zaķis + ”es par Tevi ziņošu”, vai vilks + ”es redzēju tavus nedarbus” utml. Un protams arī reklāmas plakāti, kas aicinās būs apzinīgiem un izmantot otrās aktivitātes pakalpojumus.

Arī otra aktivitāte vērsta uz apkārtējas vides sakopšanu, galvenokārt tiem un ne tikai, tiem, kuri glabā savas mājas apkārtnē mašīnas un citu tehniku, kura sen jau ir izgājusi no ierindas un neprotas pārvietot uz „autokapsētu”, reizēm sentimentālu jūtu vadīti. Šim nolūkam, gar iebraucamo ceļu uz Valkas CSDD nodaļu, esošā žoga vietā no dabai draudzīgiem materiāliem tiks veidota „auto piemiņas siena ar nosaukumu „Pēdējā izplūdes gāze”. Katrs interesents par mazu, bet taisnīgu samaksu varēs iegādāties piemiņas sienā lādīti, kurā atstāt kādu rezerves daļu no savas mīļās mašīnas. Lādītes fasādi varēs noformēt ar „aizgājējas” foto un dzīves datiem. Īpaši sentimentālajiem būs iespēja pasūtīt izvadīšanu savai mašīnai „pēdējā gaitā” un, protams, arī baudīt piemiņas maltīti jaunizveidotā kafejnīcā. Pievilcīgu šo sienas projektu dara arī tas, ka blakus atrodas metāllūžņu uzpirkšanas laukums, kur nogādāt to, ko nepaturam piemiņai. Lai uzturētu saikni ar bijušo auto, tad tiks organizētas tikšanās reizes un, protams, „aizdedzes svečīšu vakars”. Tiem, kuri vēlas apmeklēt piemiņas vietu bez liekas burzmas, tāda iespēja vienmēr būs, reizēs, kad uz tehnisko apskati jāved savs jaunais spēkrats.

Komandas biedriem īpašs gandarījums ir par to, ka mūsu komandas dalībnieks 11.klases audzēknis Jānis, ir nolēmis tālāk izstrādāt un pilnveidot ideju „Pēdējā izplūdes gāze” savā mācību biznesa plānā.

Informāciju sagatavoja „Zaļās komandas” pārstāve: Valda Empele, e-pasts valda.empele@lkc.lv

„Straumes enerģija”

Komanda: Eduards Ivļevs (Valkas novada dome), Normunds Aumeisters (Z/s „Āres”), Romina Melņika (Bērnu un jauniešu centrs), Kristīne Salņiņa (Valkas novada dome)

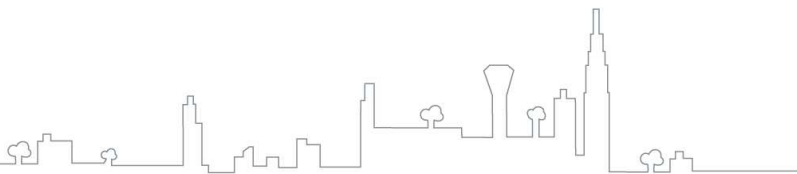
Projekta „Straumes enerģija” mērķis - sākotnēji izmantot pa Valkas pilsētas un Igaunijas Republikas robežu tekošo Varžupīti, uzstādot uz tās koka ūdens ratu, kas pārveidos brīvi plūstošu ūdeni (t.sk. lietus ūdeni, kas lietus periodā nonāktu pa cauruli pie rata) lietderīgi izmantojamā enerģijas veidā.

Iejas pamats – ar minimāliem līdzekļiem, sākt novadā ieviest un popularizēt alternatīvās enerģijas ieguvu, izmantojot atjaunojamo dabas resursu, kas pieejams bez maksas. Tādējādi veicinot arī energoneatkarību lokālā mērogā.

Projekta ietvaros tiktu uzstādīts koka ūdens rats (turbīna), kas tiek uzskatīta par videi draudzīgu elektroenerģijas ieguves avotu, kuru darbinātu ūdens plūsma, iegūtā elektroenerģija tiktu uzkrāta akumulatorā vai arī padota caur divpusīgo skaitītāju kopējā elektroapgādes tīklā, savukārt tas ļautu nodrošināt ielas apgaismojumu (izmantojot LED lampas) Valkas pilsētā (Semināra ielā 2). Pie veiksmīgas šāda pilotprojekta uz Varžupītes realizācijas, šī iekārtas tiktu uzstādītas arī citās Valkas pilsētas vietās (pie slūžām, lai darbotos arī ziemas periodā). Šāda veida ierīces domātas, lai ražotu enerģiju cauru gadu neatkarīgi no gadalaika. Tā kā lielākā daļa šo iekārtu tiktu uzstādītas pie Igaunijas robežas, tas veicinātu arī kaimiņvalsts pilsētas iedzīvotājus sākt izmantot pieejamos dabas resursus lietderīgi videi draudzīgā veidā.

Alternatīvās enerģijas avota izmantošana samazinātu izmaksas par patērēto elektroenerģiju, kuras cenas līmenim Latvijā ir tendence pieaugt, kā arī popularizētu Valkas novadu kā videi draudzīgu administratīvo teritoriju, kam rūp iedzīvotāju labklājība un apkārtējās vides saglabāšana.

Informāciju sagatavoja „Sarkanās komandas” pārstāve: Kristīne Salņiņa

„Sēņu tūre”

Komanda: Ance Empele (Valkas novada dome), Inese Anže (Z/s Kalnieši), Dace Kaņepe, Māris Krams (Z/s Līči)

Komanda: Mārcis Krams, Inese Anže, Dace Kaņepe, Ance Empele

Projekta mērķis: Valkas novada tūrisma uzņēmēju piedāvājuma dažādošana, konkurences veicināšana.

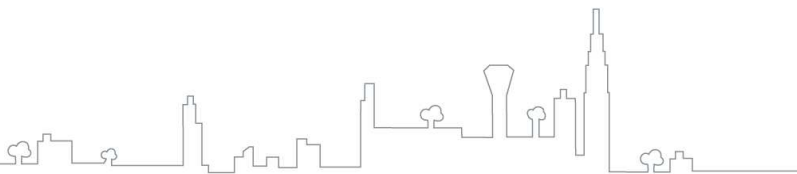
Mērķauditorija: Ārzemju tūristi, „pilsētnieki”, ģimenes, mazas uzņēmumu kooperatīvu un draugu grupas.

Ideja: Valkas novads ir bagāts ar savu daudzpusīgo, daudzveidīgo dabu, par ko liecina dažādu novada teritoriju iekļaušana aizsargājamo teritoriju sarakstā. Ir pieejamas dažāda profila naktsmītnes (viesu nami, lauku māja, atpūtas bāzes u.tml.). Lielākā daļa naktsmītņu atrodas ārpus pilsētas, lauku teritorijās, un to darbībai vairāk vai mazāk ir sezonāls raksturs. Tām nav papildus (bez iespējām pārnakšņot, pirts u.c.) piedāvājumu, kas varētu piesaistīt tūristus visa gada garumā. Projektā „SĒŅU TŪRE” izveidotie piedāvājumi izstrādāti, lai pilnveidotu esošo viesu namu un tūrisma piedāvājumu klāstu novadā, kā arī lai veicinātu konkurenci, stimulējot radīt jaunus vai šai teritorijā nebijušus piedāvājumus no pašu uzņēmēju puses.

Aktivitātes:

- Izstrādāt piedāvājumu „Vasaras sēņošanas un ogošanas tūres” – sēņošanas un ogošanas izziņas izbraucieni zinoša gida pavadībā, informācija par sēņošanas un ogošanas tradīcijām un kultūru Latvijā.
- Izstrādāt piedāvājumu „Ziemas sēņošanas tūres” – čagas - bērza piepes, kas ir sens tautas medicīnas līdzeklis, izziņas medības gida pavadībā, informācija par čagas ārstnieciskām īpašībām, pagatavošanas tradīcijām u.tml.
- Izstrādāt piedāvājumu „Pavasara sulu tūres” – sulu tecināšana zinoša gida pavadībā, informācija par sulu tecināšanas tradīcijām un kultūru Latvijā.
- Izstrādāt piedāvāt „Slow food” pakalpojumu – iespēja iemācīties pagatavot ēdienu (dažādas maltītes, konservēt, marinēt u.tml.) pavāra pavadībā no iepriekšminēto tūru laikā iegūtajām veltēm, kā arī iespēja nesteidzīgi pagatavot jebkādu ēdienu pavāra pavadībā un izvēlētajā kompānijā.
- Šūpuļtīklu parka izveide un piedāvājuma izstrāde pasākumiem parkā – tiks piedāvāts organizēt pasākumus īpašā parkā, kur starp kokiem tiks sakārti šūpuļtīkli – akustiskos koncertus, nelielas svinības vai vienkārši atpūtu dabā.
- Interneta mājas lapas un interneta veikala izveide – pieejama plašāka informācija par katru no izstrādātajiem piedāvājumiem un iespēja iegādāties īpaši ar tūru simboliku izveidotus atribūtus (groziņus, gumijas zābakus, lietus mēteļus u.tml.) un no tūrēs iegūto velšu gala izstrādājumus (marinējumus, ievārījumus, sulas, konservus utt.)
- Piedāvāt izstrādāto pakalpojumu paku Valkas novada tūrisma uzņēmējiem.

Informāciju sagatavoja „Zilās komandas” pārstāve: Ance Empele, ance.empele@valka.lv

„Walciens”

Komanda: Ernests Lībietis (Valkas novada dome), Māris Ozols (Valmieras Biznesa un inovāciju inkubators), Zane Bulmeistere (Latvijas – Igaunijas institūts), Kitija Kazaka (Radio Valmiera), Agrita Paulsone (Zvārtavas pagasta pārvalde)

Dzelzceļa transporta pakalpojums starp Valku un Valgu. Nosaukums izvēlēts, apvienojot Valkas seno nosaukumu Walk ar vārdu *vilciens*.

Idejas mērķis ir attīstīt dzelzceļa līnijas posmu Valkas stacija – Valgas stacija, sakārtot Valkas vecās stacijas apkārtni un ēku, veicināt ekonomisko, tūrisma, uzņēmējdarbības attīstību novadā, kā arī bagātināt kultūras dzīvi.

Mērķauditorija ir vietējie iedzīvotāji, tūristi, uzņēmēji, kultūras cilvēki, viesību organizētāji, Valkas un Valgas pašvaldības.

Mērķi plānots īstenot, sadalot uzdevumus trijos etapos. Pirmajā paredzēts *pieradināt* iedzīvotājus un tūristus pie idejas: Valka – talka (Valkā esošo talkošanas kultūru novirzīt arī šīs teritorijas sakārtošanā); uzņēmēju piesaistīšana, izveidojot āra kafejnīcu, piedāvājot dažādus suvenīrus, plānojot teritorijas attīstību nākotnē; tematisko pasākumu piedāvājums; mākslinieku piesaistīšana; kontaktu meklēšana iesaistītajām pusēm no Latvijas un Igaunijas. Otrajā etapā iecerēts iegādāties drežīnu (tā var būt gan veca autobusa karkass, kas uzlabots un pielāgots braukšanai pa sliedēm vai krāsas, formas ziņā interesants objekts), piesaistīt investorus (drežīnas izmaksas no EUR 2500). Šajā posmā plānots arī uzsākt vecās stacijas ēkas otrā stāva vienkāršotu renovāciju, ierīkojot tur hosteli. Trešajā etapā paredzēts atjaunot atlikušo stacijas ēkas daļu – pirmo stāvu, veicot renovāciju un iekārtojot tur station pub/cafe, mākslas telpu, suvenīru tirgotavu un nomas telpas. Telpu renovācijas un iekārtošanas laikā dažādos interesantos veidos tiks uzsvērts, ka šī kādreiz bijusi stacija, piemēram, bārā alus pumpis kā drežīna, kausi no vilciena detaļām, atbilstoši ēdienu nosaukumi. Arī pašu drežīnu būtu iespējams izmantot dažādos tematiskos pasākumos, piemēram, kāzu dienā, pilsētu svētkos u.tml., uzsverot, ka Valka un Valga ir dvīņu pilsētas, ka šāda veida satiksme ir vēl viena cieša saikne starp abām pilsētām.

Nelielajā aptaujā, kas tika veikta idejas izstrāde laikā, respondenti atbildēja, ka Walciens šķiet piemērots nosaukums (15 cilvēku), 11 tas nešķīta labākais variants. Par braucienu ar vilcienu no Valkas uz Valgu lielākā daļa respondentu būtu gatavi maksāt līdz 2 Ls (28), augstāku summu gatavi maksāt būtu ļoti maz. Īrēt vilcienam tematiskajiem pasākumiem gribētu 19 aptaujāto, trīs to nedarītu, bet 8 nezina. No piedāvātajiem pakalpojumiem Valkas stacijas ēkā lielākā daļa izmantotu kafejnīcu (28), mākslas telpu (18), suvenīru veikaliņu (17), mazāk – hosteli. Vecās stacijas apkārtnē, ja tur notiktu simpoziji, koncerti, āra kino, piesaistītu lielāko daļu aptaujāto (27).

Finansējumu plānots gūt, piesaistot Eiropas Savienības fondu un citus starptautiskos finanšu instrumentus, valsts atbalstu, kā arī meklējot privātos investorus. Kā sadarbības partneri plānotas Valkas un Valgas pašvaldības, Latvijas Dzelzceļš, Eesti Raudtee (dzelzceļa pakalpojuma sniedzējs Igaunijā), mākslinieku savienības, mūzikas un mākslas skolas.

Ieguvumi Valkas novadam idejas realizēšanas gadījumā būtu tūristu piesaiste, sakārtots kultūrvēsturiskais piemineklis, pilsētas sociāli – ekonomiskā un cilvēkkapitāla izaugsme, iedzīvotāju „noturēšana” un jaunu iedzīvotāju piesaistīšana.

Informāciju sagatavoja „Dzeltenās komandas” pārstāvis: Ernests Lībietis, tālr. 26364249, ernests.libietis@valka.lv